

Regeringens proposition till Riksdagen om godkännande av vissa bestämmelser i överenskommelsen med Estland om social trygghet

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att riksdagen godkänner överenskommelsen mellan Finland och Estland om social trygghet. Överenskommelsen har undertecknats i september 1996. Syftet med överenskommelsen är att samordna rätten till social trygghet för dem som rör sig mellan Finland och Estland.

Överenskommelsen träder i kraft den första dagen i den andra månaden efter den månad då de fördragsslutande parterna har

underrättat varandra om att de konstitutionella villkoren för ikraftträdandet har uppfyllts.

Till propositionen ansluter sig ett lagförslag om godkännande av de bestämmelser i överenskommelsen som hör till området för lagstiftningen. Avsikten är att den föreslagna lagen skall träda i kraft vid samma tidpunkt som överenskommelsen.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge

Mellan Finland och Estland finns ingen överenskommelse om social trygghet. Överenskommelsen om social trygghet med Estland är ett led i Finlands strävanden att åstadkomma fördrag med närbelägna länder och länder med vilka Finland upprätthåller livliga kontakter. I Estland bor ca 250 finska medborgare och ca 200 000 finländska turister besöker landet årligen. I slutet av 1996 bodde ca 9 000 estniska medborgare i Finland. År 1996 besökte ca 38 400 estniska turister vårt land. I Estland finns ca 2 000 företag som ägs av finländare. Överenskommelsen förbättrar den sociala tryggheten för dessa personer.

En överenskommelse behövs också därför att det estniska och det finländska systemet för social trygghet innehåller begränsningar gällande utläningar.

Det estniska systemet för social trygghet omfattar pensionsförsäkring, sjuk- och moderskapsförsäkring, familjeförmåner och utkomstskydd för arbetslösa.

Det lagstadgade pensionsskyddet i Estland gäller alla som är stadigvarande bosatta i

landet. Bestämmelser om pensionsskyddet finns i den allmänna pensionslagen. I särskilda lagar finns dessutom bestämmelser om pensionsskyddet för dem som har ett hälsovådligt eller ett tungt arbete samt för vissa specialyrkesgrupper. Med stöd av dessa speciallagar betalas pension till ca 12 % av pensionärerna.

Pensionerna finansieras med en socialavgift som uppbärs hos arbetsgivarna. För närvarande är socialavgiften 20 % av lönen. Företagare betalar denna avgift själva.

Enligt den allmänna pensionslagen utbetalas ålderspension baserad på antalet arbetsår (ålderspension) och minimiålderspension oberoende av arbetsår (folkpension), invalidpension och familjepensioner.

För att erhålla ålderspension baserad på antalet arbetsår måste arbetstagaren ha varit försäkrad i Estland i minst 15 år. Till försäkringstiden räknas också tjänstgöring inom försvarsmakten, högskoleutbildning och fortbildning, vård av barn under tre år i hemmet samt arbetslöshetstider. För barnens vårdnadshavare beräknas dessutom en försäkringstid på två år för varje barn.

Pensionsåldern för män är för närvarande

61 år och sex månader och för kvinnor 56 år och sex månader. Pensionsåldrarna stiger gradvis så att pensionsåldern för män är 2007 år 65 år och för kvinnor 60 år.

Ålderspensionen baserad på antalet arbetsår består av ett jämnstort grundbelopp och en tilläggsdel som växer enligt antalet försäkringsår. Beroende på det totala antalet försäkringsår utgör tilläggsdelen 2,6—3,4 % av grundbeloppet per år.

Folkpension betalas till dem som inte är berättigade till ålderspension som växer enligt antalet arbetsår. Folkpensionen betalas till män fr.o.m. 65 års ålder och till kvinnor fr.o.m. 60 års ålder.

Invaldpension beviljas på medicinska grunder och den är inte beroende av försäkringstidens längd. Invaldpensionerna har graderats i tre storlekar enligt invaliditetsgrad. Den högsta invaldpensionen utgör 185 % av grundbeloppet, den mellersta 155 % och den lägsta 120 %. Den pension som betalas till ett handikappat barn under 16 år utgör 125 % av grundbeloppet.

Familjepension kan betalas till en efterlevande make eller maka som är stadigvarande bosatt i Estland och till barn under 18 år. Pensionen är inte beroende av förmånsåtgärdens eller förmånstagarens försäkringsperioder. Efterlevandepensionen utgör 135 % av grundbeloppet. För föräldralösa utgör barnpensionen 155 % och för moder- eller faderlösa 125 % av grundbeloppet.

Pensioner betalas inte till utlandet utan en överenskommelse om social trygghet.

De estniska sjukförsäkringsförmånerna omfattar sjukdagpenning och moderskapspenning samt sjukvårdstjänster. Arbetstagarerna och deras familjemedlemmar, studerande, pensionärer och registrerade arbetslösa är försäkrade mot sjukdomar. Sjukförsäkringen finansieras med försäkringsavgifter som uppbärs hos arbetsgivarna. Försäkringsavgiften utgör 13 % av de erlagda lönerna.

Sjukvårdstjänster tillhandahålls på hälsostationer, hälsovårdscentraler och sjukhus.

Sjukdagpenning utbetalas för 120 dagar men dagpenningens perioden kan förlängas med 120 dagar. Dagpenningen är antingen 60, 80 eller 100 % av inkomstnivån under det föregående året.

Moderskapspenning betalas för 126 dagar. Beloppet utgör 100 % av inkomstnivån under det föregående året.

Estland har flera barnförmåner som betrak-

tas som familjeförmåner. De kan beviljas för alla barn som är stadigvarande bosatta i Estland. Förmånerna finansieras uteslutande med statens budgetmedel.

Barnbidrag betalas varje månad för alla barn under 16 år. Om ett barn går i skola, betalas förmånen tills barnet fyller 19 år. Barnbidragets storlek bestäms i lag. Beloppet har graderats i tre nivåer på grundval av om barnbidraget betalas för det första, andra eller tredje barnet eller för ännu flera barn. Beloppet av övriga familjeförmåner är förknippat med barnbidragets storlek.

Ett s.k. skolbidrag betalas en gång om året till alla barn som går i skola och som får barnbidrag. Beloppet är lika stort som barnbidraget.

Födelseunderstöd är en engångsersättning som utbetalas för alla barn efter förlösningen. Beloppet motsvarar barnbidraget för tolv månader.

Underhållsförmån betalas till den som sköter ett barn under tre år i hemmet. Till dem som varit i arbete utbetalas förmånen först efter att perioden för moderskapspenningen har löpt ut. Andra är berättigade till förmånen så snart barnet har fötts. Om förmånstagaren börjar arbeta, dras förmånen in. Förmånen kan också betalas till en högskolestuderande som får barn under studietiden.

Familjeförmånerna omfattar också stöd till ensamförsörjare, stöd för omhändertagna barn, "startpeng" till barn som lämnar barnhemmen och bartillägg för barn till beväringar.

Berättigad till utkomstskydd för arbetslösa är den som är stadigvarande bosatt i Estland och som har varit i arbete minst 180 dagar under de senaste 12 månader. Dagpenningen kan utbetalas för en högst 180 dagar lång arbetslöshetsperiod utan avbrott. Genom ett myndighetsbeslut kan dagpenningens perioden förlängas med 90 dagar.

Studerande, företagare, pensionärer, personer i beväringstjänst eller gravida kvinnor som beräknats föda inom 70 dagar registreras inte som arbetslösa.

Beloppet av arbetslöshetsersättningen bestäms genom förordning. Ersättningen är lika stor för alla arbetslösa och den beviljas endast dem som saknar andra inkomster.

2. Ekonomiska verkningar

År 1996 övernattade ca 200 000 finländare i Estland, vilket är fem gånger flera än an-

talet estländare på besök i Finland. Det kan antas att viseringsfriheten kommer att öka rörligheten mellan länderna. I synnerhet torde de allt flera estländare besöka Finland.

Eftersom uppgifterna om sjukvård som getts till utläningar är bristfälliga, är det svårt att bedöma vilka kostnader som åsamlas det offentliga hälsovårdssystemet. Enligt en grov utredning för 1995 uppgick estländarnas andel till ca 2 % av de utläningar som fått vård, vilket motsvarar en kostnad på ca 0,5 milj. mk.

Det finns inga uppgifter om den vård som finländare fått i Estland. Om finländarnas behov av sjukvård i Estland skulle motsvara estländarnas behov av sjukvård i Finland, uppgår de årliga kostnaderna till ca 0,8 milj. mk. Vid bedömningen har beaktats att den nuvarande kostnadsnivån i Estland är omkring en tredjedel lägre än i Finland.

Avsikten är att kostnadsskillnaden mellan länderna under övergångsperioden skall utjämnas genom att antalet utnyttjade sjukvårdstjänster och vårdens nivå beaktas. Kostnader uppstår endast om det ena landet har tillhandahållit mera sjukvårdstjänster. För Finlands del beräknas detta medföra merkostnader på ca 0,5 milj. mk jämfört med nuläget. Småningom kommer rörligheten och kostnadsnivån sannolikt att utjämnas avsevärt jämfört med nuläget.

Det beräknas att vårt folkpensionssystem i det inledande skedet kommer att förorsaka kostnader om ca 2 milj. mk om året. År 2000 kommer folkpensionsutgifterna att uppgå till ca 3,5 milj. mk och omkring år 2005 till ca 10 milj. mk. Utgifterna har beräknats utgående från antagandet att ca 10 000 estländare beräknas vara bosatta i Finland år 1998 och ca 12 000 år 2000. När det gäller annan social trygghet baserad på boende medför överenskommelsen kostnader i form av sjuk- och föräldradagpenningar. Detta gäller personer som arbetar i Finland utan att vara stadigvarande bosatta i landet. Om dessa personer använder socialförmåner i samma utsträckning som finländarna, uppgår dagpenningsutgifterna för 1000 arbetstagare till ca 2 milj. mk per år, varav hälften utgörs av sjukdagpenningsutgifter och hälften av föräldradagpenningsutgifter.

Överenskommelsen utvidgar utkomstskyddet för arbetslösa så att också arbete som utförts i Estland omfattas av arbetsvillkoret,

vilket i någon mån ökar kostnaderna för utkomstskyddet för arbetslösa.

Vid bedömningen av kostnadsverkningarna gäller det att beakta att överenskommelsen förhindrar att överlappande förmåner utbetalas och medför att ersättningen av kostnaderna för de sjukvårdstjänster som de fördragslutande parterna tillhandahåller följs upp systematiskt. Den kostnadsbesparing som föranleds av detta på längre sikt kan inte uppskattas, men det är sannolikt att den är betydande.

3. Ärendets beredning

Förslaget har beretts vid social- och hälsovårdsministeriet. Socialförsäkringsanstaltens sakkunnighjälp har anlitats vid beredningen.

Förhandlingarna om överenskommelsen inleddes 1993 och slutfördes i mars 1996. Överenskommelsen undertecknades i september 1996.

4. Samband med internationella fördrag och förpliktelser

Den 12 juni 1995 ingicks Europaavtalet om upprättandet av en associering mellan Europeiska gemenskaperna och deras medlemsstater å ena sidan och Republiken Estland å andra sidan. Finland har slutfört åtgärderna för att fullgöra sina åtaganden enligt avtalet, men avtalet har ännu inte trätt i kraft på internationell nivå. Artikel 37 i avtalet innehåller bestämmelser om samordning av den sociala tryggheten. Enligt bestämmelserna skall för estniska arbetstagare som varit sysselsatta i Europeiska unionens medlemsstater och för deras familjemedlemmar alla perioder under vilka arbetstagarna varit försäkrade, anställda eller bosatta i medlemsstaterna läggas samman med avseende på bl.a. pensioner. Estland behandlar för sin del sådana medborgare i medlemsstaterna som befinner sig på Estlands område på samma sätt. Associeringsrådet antar lämpliga bestämmelser och ger administrativa regler för genomförandet av det ovan nämnda. Bestämmelserna får dock inte påverka de rättigheter eller förpliktelser som uppkommer av bilaterala avtal mellan Estland och medlemsstaterna, om dessa avtal föreskriver en mera gynnsam behandling.

DETALJMOTIVERING

1. Överenskommelsens innehåll

Överenskommelsen består av sju delar, av vilka den första innehåller allmänna bestämmelser (artiklarna 1—6). Den andra delen gäller tillämplig lagstiftning (artiklarna 7—11). Den tredje delen omfattar särskilda bestämmelser om sjuk-, föräldra- och sjukvårdsförmåner (artiklarna 12—15). Den fjärde delen gäller ålders-, invalid- och familjepensioner (artiklarna 16—20). Den femte delen (artikel 22) innehåller bestämmelser om familjeförmåner och den sjätte delen (artikel 23) om utkomstskydd för arbetslösa. Övriga bestämmelser (artiklarna 23—31) i den sjunde delen gäller frågor som hänförelse till verkställigheten och tillämpningen av överenskommelsen. Den åttonde delen omfattar övergångs- och slutbestämmelser (artiklarna 32—34).

Artikel 1. I artikeln definieras de begrepp som används i överenskommelsen.

Artikel 2. I artikeln bestäms särskilt för vardera fördragsslutande parten den lagstiftning som överenskommelsen skall tillämpas på. Överenskommelsen omfattar ömsesidigt alla sektorer av social trygghet med undantag av olycksfalls- och yrkessjukdomsförsäkringen. Denna försäkring faller tills vidare utanför tillämpningsområdet, eftersom Estlands olycksfalls- och yrkessjukdomsförsäkring ännu är under beredning.

Enligt en ensidig bestämmelse tillämpas Finlands olycksfalls- och yrkessjukdomsförsäkring endast när det är fråga om tillämpning av artiklarna 8—11. En sådan situation föreligger bl.a. när en finsk arbetsgivare sänder en arbetstagare till Estland för att arbeta. Den utsända arbetstagaren försäkras fortfarande enligt den finska lagstiftningen om olycksfallsförsäkring. När en arbetstagare sänds från Estland till Finland tillämpar Estland på motsvarande sätt sin egen lagstiftning om ersättningar som betalas på basis av olycksfall och yrkessjukdomar.

På samma sätt tillämpas lagstiftningen om arbetsmarknadsstöd, rehabiliteringspenning och rehabilitering som ordnas av Folkpensionsanstalten samt handikappbidrag och vårdbidrag för barn endast i de fall där undantag görs från överenskommelsens huvudregler om tillämplig lagstiftning. Det kan exempelvis vara fråga om rätten till ovan nämnda förmåner för en utsänd arbetstagare

eller en person eller dennes familjemedlemmar som undantagsvis omfattas av det utsändande landets system för social trygghet.

Artikel 3. I artikeln bestäms att överenskommelsen skall tillämpas på personer som omfattas eller har omfattats av den lagstiftning som avses i artikel 2 samt på deras familjemedlemmar eller förmånstagare.

Artikel 4. I artikeln bestäms att de fördragsslutande parternas medborgare likställs med varandra i fråga om rättigheter och skyldigheter som gäller förmåner enligt de fördragsslutande parternas lagstiftning.

Artikel 5. Enligt artikeln utsträcker Finland den jämlika behandlingen också till flyktingar och statslösa personer som bor i Finland och i Estland. Estland är inte avtalspart i de konventioner angående flyktingars och statslösa personers rättsliga ställning som nämns i artikeln.

Artikel 6. I artikeln bestäms om betalning utomlands av kontantförmåner i form av pensioner. Utbetalningen av dessa får inte minskas, ändras, avbrytas eller dras in därför att förmånstagaren bor på den andra fördragsslutande partens territorium. Pensionerna betalas också till de fördragsslutande parternas medborgare som bor i en tredje stat, förutsatt att den fördragsslutande part som utbetalar pensionen har ingått en överenskommelse om social trygghet med staten i fråga eller vidtagit motsvarande arrangemang. Med stöd av detta betalas finska pensionsförmåner till estniska medborgare till Estland, EU- eller EES-länderna eller andra länder med vilka Finland har ingått en överenskommelse om social trygghet.

Det finns dock undantag från dessa principer. Exempelvis i artikel 17 bestäms att folkpension och pension enligt familjepensionslagen kan utbetalas endast till finska eller estniska medborgare som bor i Finland eller Estland.

I stycke 3 i artikeln sägs att finsk arbetslöshetspension, deltidspension eller pensionstagares bostadsbidrag inte betalas utomlands.

I artikeln bestäms också om dagpenning som utbetalas med anledning av sjukdom eller föräldraskap när en person samtidigt är bosatt i det ena landet och sysselsatt i det andra landet. Personen i fråga har då rätt att erhålla dagpenning i det land där han är sys-

selsatt så länge som anställningsförhållandet varar. Om anställningsförhållandet upphör under den period dagpenningen utbetalas, betalas förmånen under högst 90 dagar om de övriga villkoren för utbetalning av förmånen uppfylls.

Artikel 7. I artikeln bestäms att en person omfattas av lagstiftningen i det land där han är sysselsatt. Genom bestämmelsen frångås kravet på att en person måste vara bosatt i Finland för att omfattas av den sociala tryggheten. Exempelvis en arbetstagare eller företagare som bor i Estland och är sysselsatt i Finland har rätt till sådan social trygghet som omfattas av överenskommelsen på samma villkor som en person som bor i Finland. I Estland bestäms kopplingen till lagstiftningen om social trygghet dels på basis av arbete, dels på basis av boende.

Om en person inte är sysselsatt i någotdera landet, har han rätt till social trygghet i bopättningslandet. För Finlands del motsvarar begreppet boende i överenskommelsen sådant boende i Finland som avses i den finska lagstiftningen.

I stycke 2 anges att om en person är sysselsatt i både Finland och Estland bestäms de på arbetet baserade förmånerna enligt arbetet och de förmåner som beviljas på basis av boende enligt boningsorten. Ett arbete som utförs i Finland försäkras då i Finland. De på arbetet baserade förmånerna nämns i artikel 1 stycke 1 punkt f. För Finlands del avses på arbetsinkomsten baserade sjukdagpenningar, föräldraförmåner enligt sjukförsäkringslagen, arbetspensioner och arbetslöshetsförmåner. De på arbetet baserade förmånerna i Estland är obligatoriska sjukförsäkringsförmåner, arbetslöshetsförmåner och ålderspensioner.

Artikel 8. Det första undantaget från huvudreglerna i artikel 7 gäller arbetstagare som tillfälligt utsänds till den andra fördragsslutande partens territorium för att arbeta. Den utsända arbetstagaren kan omfattas av det utsändande landets system för social trygghet i högst tre år. Arbetet utförs antingen för den utsändande arbetsgivarens räkning eller för en denna närliggande arbetsgivare. Exempelvis kan en finsk arbetstagare sändas till ett estniskt moder-, dotter- eller systerbolag utan undantagstillståndsförfarande. Om det tillfälliga arbetet varar längre än tre år, kan de fördragsslutande parternas behöriga myndigheter eller de organ de befullmäktigat enligt artikel 9 avtala om att ar-

betstagaren skall fortsätta att omfattas av lagstiftningen i det utsändande landet.

I stycke 2 görs ett undantag från huvudreglerna om tillämplig lagstiftning. Undantaget gäller sådana arbetstagare i transportföretag som arbetar på bägge de fördragsslutande parternas territorium. Arbetstagarna omfattas av den fördragsslutande parts lagstiftning på vars territorium företaget har sin hemort.

Stycke 3 innehåller bestämmelser som gäller sjömän. Sjömannens sociala trygghet bestäms på grundval av under vilken fördragsslutande parts flagg fartyget seglar. Artikeln innehåller dessutom bestämmelser som gäller i fall då ett fartyg hyrs ut till ett rederi på den andra fördragsslutande partens territorium.

I stycke 4 bestäms om den sociala tryggheten för personalen vid en diplomatisk eller konsulär beskickning. Bestämmelserna baserar sig på Wienkonventionen om diplomatiska förbindelser (FördrS 3-4/1970) och Wienkonventionen om konsulära förbindelser (FördrS 49-50/1980), i vilka ingår bestämmelser om vilken ställning personalen vid beskickningarna har i fråga om det sändande landets och stationeringslandets system för social trygghet. Artikeln avviker dock från konventionerna i det avseendet att enligt konventionerna skall de personer som anställs på orten omfattas av socialskyddet i stationeringslandet, medan artikeln föreskriver att dessa personer inom tre månader från den dag sysselsättningen börjar också kan välja att omfattas av det sändande landets lagstiftning om social trygghet på villkor att de är medborgare i det sändande landet.

I stycke 5 i artikeln sägs att den som studerar på heltid eller får yrkesutbildning på den andra fördragsslutande partens territorium fortfarande omfattas av utflyttningslandets lagstiftning om social trygghet. Om en studerande däremot t.ex. börjar arbeta i det land där han studerar eller flyttar dit för att bosätta sig varaktigt, kan de huvudregler för bestämning av socialskyddet som anges i artikel 7 tillämpas.

Artikel 9. I artikeln bestäms att de behöriga myndigheterna eller de organ de befullmäktigat kan avtala om undantag från bestämmelserna om tillämplig lagstiftning. I stycke 2 bestäms dessutom att ifall inte något annat följer av särskilda skäl kan om den tid för sysselsättning utomlands som avses i artikel 8 stycke 1 inte avtalas för en

längre tid än fem år. Som ett sådant särskilt skäl kan gälla t.ex. att pensionsåldern uppnås inom en snar framtid.

Artikel 10. I artikeln bestäms att medföljande familjemedlemmar som bor i samma hushåll som en utsänd arbetstagare, en utsänd anställd vid en diplomatisk eller konsulär beskickning samt utsända personer som är anställda av staten eller ett offentligt samfund omfattas av samma fördragsslutande parts lagstiftning som arbetstagaren. Enligt stycke 4 tillämpas dock inte det ovan nämnda, om en familjemedlem på grundval av sitt eget arbete omfattas av den andra fördragsslutande partens lagstiftning.

Artikel 11. Enligt artikeln skall försäkringspremier för samma arbete betalas bara i det ena landet. Försäkringspremier som gäller en arbetstagare eller en företagare betalas enligt den fördragsslutande parts lagstiftning som han omfattas av.

Artikel 12. I artikeln bestäms att när rätten till sjuk- eller föräldraförmåner fastställs skall de försäkringsperioder och förmånsperioder som fullgjorts på den andra fördragsslutande partens territorium beaktas vid behov.

Artikel 13. Enligt stycke 1 har en person som tillfälligt vistas i det andra landet rätt till de sjukvårdsförmåner som han är i akut behov av på samma villkor som de som bor i landet. Med sjukvårdsförmåner avses i överenskommelsen tjänster inom det finska offentliga systemet för hälsovård och sjukvårdsersättningar som utbetalas enligt sjukförsäkringslagen samt för Estlands del tjänster som tillhandahålls enligt sjukförsäkringslagen. Begreppet sjukvård som behövs omedelbart har inte definierats i överenskommelsen, men det syftar på ett oförutsett behov av sjukvård som uppstår i vistelselandet. Detta är ett vedertaget begrepp i dylika överenskommelser, och det används i den europeiska överenskommelsen om utgivande av sjukvård (FördrS 58/1986) och i förordning (EEG) nr 1408/71 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egen företagare eller deras familjemedlemmar flyttar inom gemenskapen.

I stycke 2 bestäms dock att omedelbar vård inte ges, om en person med sin vistelse strävar efter att få sjukvårdsförmåner.

Stycke 3 gäller personer som bor i det ena landet men är sysselsatta i det andra landet. Dessa personer har rätt till sjukvård både i bosättningslandet och i det land där de är

sysselsatta.

Stycke 4 gäller pensionstagare. En pensionstagare får sjukvårdsförmåner i sitt bopättningsland.

Artikel 14. I artikeln bestäms att vissa persongrupper har rätt till omedelbar vård. Sådana persongrupper är bl.a. personer som hör till den ena fördragsslutande partens diplomatiska eller konsulära personal och deras familjemedlemmar samt utsända arbetstagare och deras familjemedlemmar.

Artikel 15. Enligt artikeln ersätts kostnaderna för omedelbar sjukvård mellan de fördragsslutande parterna. I verkställighetsavtalet, som ansluter sig till överenskommelsen och som ingås mellan de behöriga myndigheterna, bestäms närmare om ersättningsgrunderna och sättet att beräkna dem. På grund av de stora kostnadsskillnaderna ersätts kostnaderna till en början inte till fullt belopp utan endast enligt det system för poängsättning som ingår i verkställighetsavtalet. Ersättningsförfarandet tillämpas det år avtalet träder i kraft och de därpå följande två kalenderåren. Därefter ersätts de faktiska kostnaderna.

Artikel 16. I artikeln konstateras att de fördragsslutande parternas behöriga inrättningar tillämpar det egna landets lagstiftning när pensionerna fastställs och beräknas. Längre fram i överenskommelsen finns dock specialbestämmelser som underlättar förväret av rätt till pension samt utbetalningen av pensionen.

Artikel 17. I artikeln bestäms om i Finland eller Estland bosatta finska eller estniska medborgares rätt till pension enligt folkpensionslagen eller familjepensionslagen samt om utbetalning av pensionen. Enligt artikeln har en person rätt till ålderspension, om han sedan han fyllt 16 år har bott minst tre år utan avbrott i Finland. Medborgaren har likaså rätt till efterlevandepension och barnpension, om kraven på medborgarskap och boende uppfylls. Om en person har beviljats ålders-, invalid- eller familjepension i Finland och han senare flyttar till Estland, betalas pensionen till honom till Estland, förutsatt att han bott minst tre år utan avbrott i Finland. I stycke 6 anges att pensionens storlek minskas av den pension som personen i fråga får i Estland.

Artikel 18. I artikeln bestäms om beaktandet av försäkringsperioder som fullgjorts i Estland. Bestämmelserna har betydelse vid fastställandet av deltidspension och invalid-

pension enligt det finska arbetspensionssystemet samt vid fastställandet av annan sådan pension där tiden från pensionsfallet till uppnådd pensionsålder (återstående tid) beaktas. Beviljandet av pension på basis av återstående tid förutsätter alltid att personen i fråga under året för pensionsfallet och under de tio kalenderår som omedelbart föregått detta i minst 12 kalendermånader utfört arbete som omfattas av den finska arbetspensionslagstiftningen.

I stycke 2 bestäms att om en person inte uppfyller kravet på fem års boende enligt det finska arbetspensionssystemet, som också gäller rätt till pension på basis av återstående tid, beaktas personens arbetsperioder i Estland och likställs dessa perioder med boendetider i Finland.

Artikel 19. I artikeln bestäms om rätt till estnisk folkpension, invalidpension och familjepension för en person som flyttat till Finland. Enligt bestämmelsen beviljas och betalas pensionen till Finland, om personen har bott i Estland utan avbrott minst tre år.

Artikel 20. Artikeln innehåller särskilda bestämmelser om estnisk ålderspension. När det gäller frågan om huruvida karensvillkoret är uppfyllt beaktas vid behov de sysselsättningsperioder som fullgjorts i Finland. Ett villkor är då att personen i fråga har varit sysselsatt i Estland under minst sex månader. Enligt stycke 3 betalas pension som har intjänats i Estland till en person som flyttat till Finland, om de till pension berättigande perioderna i Estland uppgår till minst tre år.

Artikel 21. I artikeln bestäms om utbetalning av familjeförmåner. Enligt artikel 1 stycke 1 punkt i avses med familjeförmån i Finland barnbidrag och moderskapsunderstöd och i Estland barnförmåner. Barnbidrag och barnförmåner betalas enligt den fördragsslutande parts lagstiftning som barnet omfattas av.

Om barnbidrag eller barnförmåner inte skulle betalas i någotdera landet eller om de skulle betalas i båda länderna, skall de enligt stycke 2 betalas i det land där barnet faktiskt bor. Enligt stycke 3 skall moderskapsunderstöd betalas enligt den fördragsslutande parts lagstiftning som modern omfattas av när barnet föds.

Artikel 22. I artikeln föreskrivs att när det gäller uppfyllandet av sysselsättningsvillkoret i fråga om arbetslöshetsförmåner skall de sysselsättningsperioder som fullgjorts på den

andra fördragsslutande partens territorium beaktas vid behov. Arbete som utförts i det andra landet kan dock i regel räknas till godo endast om personen i fråga under minst fyra veckor omedelbart före arbetslösheten har varit sysselsatt på den fördragsslutande parts territorium om vars arbetslöshetsförmån han ansöker. Enligt stycke 2 förkortas tiden för utbetalning av arbetslöshetsförmånen med de dagar för vilka arbetslöshetsförmån har betalats enligt den andra fördragsslutande parts lagstiftning.

Artikel 23—31. I dessa artiklar bestäms om de principer som skall iakttas när överenskommelsen tillämpas, om kontakterna mellan de inrättningar och myndigheter som tillämpar överenskommelsen samt om fataliteter.

Artikel 32—34. I artiklarna bestäms om frågor som gäller tillämpningsområdet och ikraftträdandet.

2. Ikraftträdande

Enligt artikel 34 träder överenskommelsen i kraft den första dagen i den andra månaden efter den månad då de fördragsslutande parterna har underrättat varandra om att de konstitutionella villkoren för ikraftträdandet har uppfyllts.

Ävsikten är att genom förordning införa lagen om godkännande av vissa till lagstiftningens område hörande bestämmelser vid samma tidpunkt som överenskommelsen.

3. Behovet av riksdagens samtycke

Överenskommelsen innehåller bestämmelser som avviker från den gällande lagstiftningen om social trygghet. Sådana är bestämmelserna i artiklarna 6, 7, 17 och 29. Bestämmelserna i artiklarna 13 och 14 innebär sådana skyldigheter för kommunerna om vilka enligt 2 § kommunallagen skall bestämmas i lag. Bestämmelserna i artikel 26 innebär undantag från Finlands interna lagstiftning om skatter och avgifter.

Artikel 28 innehåller bestämmelser om erkännande och verkställande av domstolsbeslut samt handlingar som gäller försäkringspremier för inrättningar eller myndigheters socialförsäkring. I artikeln föreskrivs dessutom förmånsrätt för förfallna försäkringspremier. Dessa bestämmelser innebär undantag från Finlands gällande lagstiftning om erkännande och verkställande av domar

samt förmånsrätt.

När de fördragsslutande parternas myndigheter och inrättningar tillämpar överenskommelsen kan de enligt artikel 30 använda de fördragsslutande parternas officiella språk samt engelska. För myndigheterna och tjänstemännen innebär bestämmelsen en ny förpliktelse som för hela rikets del strider mot språklagen (148/1922) och lagen angående den språkkunskap som skall av tjänstemän fordras (149/1922) samt för landskapet Ålands del mot språkbestämmelserna i 36—43 § självstyrelselagen för Åland (1144/1991).

Eftersom överenskommelsen innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen, behövs riksdagens godkännande till dessa delar.

4. Lagstiftningsordning

Bestämmelsen i artikel 30 om det språk

som skall användas i handlingar strider mot språkbestämmelserna i självstyrelselagen för Åland. Detta innebär att ikraftträdandet av överenskommelsen på Åland enligt 69 § självstyrelselagen förutsätter att det stiftas en lag i grundlagsordning och att lagen dessutom godkänns av Ålands lagting.

Med stöd av vad som anförts ovan och i enlighet med 33 § regeringsformen föreslås

att Riksdagen godkänner de bestämmelser som kräver Riksdagens samtycke i den i Tallinn den 27 september 1996 ingångna överenskommelsen mellan Republiken Finland och Republiken Estland om social trygghet.

Eftersom överenskommelsen innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen, föreläggs Riksdagen samtidigt följande lagförslag:

Lag

om godkännande av vissa bestämmelser i överenskommelsen med Estland om social trygghet

I enlighet med riksdagens beslut, tillkommet på det sätt som bestäms i 67 § och 69 § 1 mom. riksdagsordningen, föreskrivs:

1 §

Bestämmelserna i den i Tallinn den 27 september 1996 mellan Republiken Finland och Republiken Estland ingångna överenskommelsen om social trygghet är, för så vitt de hör till området för lagstiftningen, i kraft så som därom har avtalats.

2 §

Närmare bestämmelser om verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas vid behov genom förordning.

3 §

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning.

Helsingfors den 7 maj 1997

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Social- och hälsovårdsminister
Sinikka Mönkäre

**ÖVERENSKOMMELSE MELLAN
REPUBLIKEN FINLAND
OCH REPUBLIKEN ESTLAND OM
SOCIAL TRYGGHET**

**Soome Vabariigi
ja
Eesti Vabariigi vaheline
sotsiaalkindlustusleping**

Republiken Finland och republiken Estland, som önskar utveckla sitt nära samarbete inom området social trygghet och samordna rätten till social trygghet för dem som rör sig mellan Finland och Estland, har kommit överens om följande:

Soome Vabariik ja Eesti Vabariik, soovides arendada tihedat koostööd sotsiaalkindlustuse valdkonnas ning koordineerida Eesti ja Soome vahel liikuvate inimeste õigusi sotsiaalkindlustusele, on kokku leppinud järgnevas:

DEL I

I OSA

Allmänna bestämmelser

Üldsätted

Artikel 1

Artikkel 1

Definitioner

Mõisted

1. De begrepp som används i denna överenskommelse har följande betydelse:

a) "fördragsslutande part" avser republiken Finland eller republiken Estland,

b) "lagstiftning" avser lagar, förordningar och bestämmelser som gäller de i artikel 2 angivna sektorerna av de båda fördragsslutande parternas system för social trygghet,

c) "behörig myndighet" avser i Finland social- och hälsovårdsministeriet och i Estland socialministeriet,

d) "inrättning" avser en myndighet eller inrättning som har till uppgift att tillämpa den lagstiftning som nämns i artikel 2,

e) "behörig inrättning" avser en inrättning som är behörig enligt den lagstiftning som är tillämplig,

f) "förmån" avser alla kontantförmåner eller andra förmåner som förutsätts i den lagstiftning som nämns i artikel 2 i denna överenskommelse; de på arbete baserade förmåner som avses i artikel 7 stycke 2 avser i Finland på arbetsinkomsten baserade sjukdagpenningar, föräldraförmåner, arbetspensioner och arbetslöshetsförmåner samt i Estland obligatoriska sjukförsäkringsförmåner, arbetslöshetsförmåner och ålderspensioner,

g) "sjukvårdsförmån" avser i Finland den offentliga sjuk- och hälsovårdens tjänster och sjukvårdersättningar som betalas enligt sjukförsäkringslagen samt i Estland tjänster

1. Käesolevas lepingus kasutatavatel mõistetel on järgmine tähendus:

a) "lepingupool" tähendab Soome Vabariiki või Eesti Vabariiki;

b) "õigusakt" tähendab seadusi, määrusi ja korraldusi, mis käsitlevad kummagi lepingupoole artiklis 2 mainitud sotsiaalkindlustussüsteemi valdkondi;

c) "pädev valitsusasutus" tähendab Soomes Sotsiaal- ja Tervishoiuministeriumi ja Eestis Sotsiaalministeriumi;

d) "asutus" tähendab ametkonda või asutust, mille valdkonda kuulub artiklis 2 toodud õigusaktide rakendamine;

e) "pädev asutus" tähendab asutust, mis rakendatavate õigusaktide kohaselt on pädev;

f) "hüvitis" tähendab kõiki käesoleva lepingu artiklis 2 toodud õigusaktidega kehtestatud rahalisi väljamakseid või muid hüvitisi; artikli 7 punktis 2 mõeldud töötamisel põhinevad hüvitised on Soomes töötulul põhinevad haiguspäevarahad, vanemahüvitised, tööpensionid ja töötushüvitised ning Eestis kohustusliku ravikindlustuse hüvitised, töötushüvitised ja vanaduspensionid;

g) "raviteenus" tähendab Soomes avaliku tervishoiusüsteemi teenuseid ja haiguskindlustusseaduse kohaselt makstavaid ravihüvitisi ja Eestis ravikindlustusseaduse kohaselt

enligt sjukförsäkringslagen,

h) "föräldraförmån" avser i Finland föräldraförmåner enligt sjukförsäkringslagen och i Estland förmån som betalas på grundval av graviditet och födsel,

i) "familjeförmån" avser i Finland barnbidrag och moderskapsunderstöd och i Estland barnförmåner,

j) "försäkringsperiod" avser arbets-, betalnings- eller boendeperioder i överensstämmelse med hur de har definierats eller erkänts som försäkringsperioder i den lagstiftning enligt vilken de har fullgjorts eller anses vara fullgjorda, ävensom alla de perioder som enligt den fördragsslutande partens lagstiftning likställs med försäkringsperioder,

k) "boende" avser i fråga om Finland att personen i fråga har sin egentliga bostad och sitt hem i Finland och att han kontinuerligt huvudsakligen vistas i Finland, och i fråga om Estland att personen är permanent invånare i Estland samt att en utlänning vistas i Estland på basis av ett tidsbegränsat uppehållstillstånd,

l) "sysselsättning" avser i fråga om Finland en verksamhet på basis av vilken en person anses vara en i lagstiftningen angående arbetspensionssystemet avsedd arbetstagarare eller företagare och i fråga om Estland en verksamhet för vilken arbetsgivaren är skyldig att betala socialavgifter och för vilken en självständig företagare har betalat socialavgifter.

m) "familjemedlem" avser make och barn som inte har fyllt 18 år samt ett sådan barn under 25 år som studerar på heltid eller får yrkesutbildning.

2. Övriga begrepp och uttryck i denna överenskommelse har den betydelse de har givits i den ifrågavarande fördragsslutande partens lagstiftning.

Artikel 2

Tillämplig lagstiftning

1. Denna överenskommelse tillämpas på de fördragsslutande parternas lagstiftning angående

A. i Finland:

a) sjukförsäkring, inbegripet föräldraförmåner samt det offentliga hälso- och sjukvårdssystemet,

b) folkpensions- och det allmänna familjepensionssystemet samt arbetspensionssystemet,

osutatavaid teenuseid;

h) "vanematehüvitis" tähendab Soomes haiguskindlustusseadusest tulenevalt makstavat vanematehüvitist ja Eestis raseduse ja sünnituse korral makstavat hüvitist;

i) "perehüvitis" tähendab Soomes lastetoetust ja lapse sünnitoetust ning Eestis lastetoetusi;

j) "kindlustusperiood" tähendab töötamis-, maksu- või elamisperioodi vastavalt nende määratlemisele või tunnistamisele kindlustusperioodiks õigusaktide alusel, mille järgi need on täidetud või loetakse täidetuks, samuti kõiki perioode, mis lepingupoole õigusaktides on võrdsustatud kindlustusperioodidega;

k) "elamine" tähendab Soome seisukohalt, et isikul on Soomes tegelik korter ja kodu ja et ta alaliselt elab põhiliselt Soomes, ja Eesti seisukohalt, et isik on Eesti alaline elanik või välismaalane, kes viibib Eestis tähtajalise elamisloa alusel;

l) "töötamine" tähendab Soome seisukohalt tegevust, mille alusel isikut peetakse tööpensioonüsteemi käsitlevate õigusaktide mõistes töötajaks või ettevõtjaks, ja Eesti seisukohalt tegevust, millise väitel töötaja on kohustatud maksma sotsiaalmaksu ja füüsilisest isikust ettevõtja on maksnud sotsiaalmaksu;

m) "pereliige" tähendab abikaasat ja alla 18-aastast last ning sellist alla 25-aastast last, kelle põhitegevuseks on õppimine või kes on ametialasel väljaõppel.

2. Teistel käesolevas lepingus kasutatud mõistetel ja väljenditel on see tähendus, mis neile on antud kõne all oleva lepingupoole õigusaktides.

Artikkel 2

Rakendatavad õigusaktid

1. Käesoleva lepinguga rakendatakse lepingupoole õigusakte, mis käsitlevad:

A. Soomes:

a) haiguskindlustust, kaasa arvatud vanemahüvitisi ja avalikku tervishoiusüsteemi;

b) rahvapensioni ja üldist perepensionisüsteemi ning tööpensioonisüsteemi;

c) utkomstskydd för arbetslösa,
d) försäkring mot olycksfall och yrkessjukdom till den del det är fråga om tillämpning av artiklarna 8—11,

e) arbetsmarknadsstöd till den del det är fråga om tillämpning av artiklarna 8—11,

f) rehabiliteringspenning och av Folkpensionsanstalten anordnad rehabilitering till den del det är fråga om tillämpning av artiklarna 8—11,

g) handikappbidrag och vårdbidrag för barn till den del det är fråga om tillämpning av artiklarna 8—11,

h) barnbidrag och moderskapsunderstöd,

i) arbetsgivares socialskyddsavgift.

B. I Estland:

a) sjukförsäkring,

b) statligt pensionssystem,

c) utkomstskydd för arbetslösa,

d) ersättningar som betalas på basis av olycksfall och yrkessjukdomar till den del det är fråga om tillämpning av artiklarna 8—11,

e) barnförmåner,

f) socialavgift.

2. Denna överenskommelse tillämpas på den lagstiftning som kodifierar, ersätter, ändrar eller kompletterar den lagstiftning som nämns i stycke 1, om inte de fördragsslutande parterna kommer överens om något annat.

3. I samband med att överenskommelsen träder i kraft tillställer de behöriga myndigheterna varandra en förteckning över den lagstiftning som gäller de sektorer av social trygghet som nämns i stycke 1. Därefter underrättar de behöriga myndigheterna varandra årligen före utgången av februari månad om ändringar som föranleds av lagstiftning som dittills trätt i kraft.

4. Om inte något annat bestäms i denna överenskommelse beaktas vid dess tillämpning inte internationella avtal som de fördragsslutande parterna ingått eller någondera fördragsslutande partens lagstiftning som härrör från ett internationellt avtal.

Artikel 3

Personer på vilka överenskommelsen tillämpas

Om inte något annat bestäms i denna överenskommelse tillämpas den på personer som omfattas eller har omfattats av den lagstiftning som avses i artikel 2 samt på deras

c) töötu kaitset;

d) tööõnnetus- ja kutsehaiguskindlustust, kui rakendatakse artikleid 8—11;

e) tööturutoetust, kui rakendatakse artikleid 8—11;

f) taastusravitoetust ja Rahvapensioniameti poolt korraldatud taastusravi, kui rakendatakse artikleid 8—11;

g) invaliidsustoetust ja lapsehooldustoetust selles osas, kui rakendatakse artikleid 8—11;

h) lastetoetust ja sünnitoetust;

i) tööandja sotsiaalkindlustusmaksu.

B. Eestis:

a) ravikindlustust;

b) riiklikku pensionisüsteemi;

c) töötu kaitset;

d) tööõnnetuste ja kutsehaiguste puhul makstavaid hüvitisi, kui rakendatakse artikleid 8—11;

e) lastetoetusi;

f) sotsiaalmaksu.

2. Käesoleva lepinguga rakendatakse õigusakte, millega koondatakse, asendatakse, muudetakse või täiendatakse punktis 1 toodud õigusakte, juhul kui lepingupoolte vahel ei lepita kokku teisiti.

3. Seoses käesoleva lepingu jõustumisega saadavad lepingupoolte pädevad valitsusasutused teineteisele nimekirja käesoleva artikli punktis 1 toodud sotsiaalkindlustuse valdkondi käsitlevatest õigusaktidest. Edaspidi teatavad pädevad valitsusasutused teineteisele iga aasta veebruarikuu lõpuks muudatustest, mis tulenevad enne seda jõustunud õigusaktidest.

4. Kui käesolevas lepingus pole sätestatud teisiti, ei võeta selle rakendamisel arvesse lepingupoolte sõlmitud rahvusvahelisi lepinguid või lepingupoolte selliseid õigusakte, mis tulenevad rahvusvahelistest lepingutest.

Artikkel 3

Isikud, kelle suhtes lepingut rakendatakse

Käesolevat lepingut rakendatakse artiklis 2 nimetatud õigusaktidele alluvate või allunud isikute ja nende pereliikmete ning nendega võrdsustatud isikute suhtes, kui lepingus ei

familjemedlemmar och förmånstagare. sätestata teisiti.

Artikel 4

Jämlik behandling

1. Om inte något annat bestäms i denna överenskommelse likställs de fördragsslutande parternas medborgare med varandra i fråga om rättigheter och skyldigheter som gäller förmåner enligt de fördragsslutande parternas lagstiftning.

2. Bestämmelserna i stycke 1 i denna artikel tillämpas på samma villkor även på medborgarnas familjemedlemmar och förmånstagare om dessa härleder sin rätt från dem.

Artikel 5

Flyktingar och statslösa personer

Finland tillämpar bestämmelserna i artikel 4 även på flyktingar som avses i konventionen av den 28 juli 1951 angående flyktingars rättsliga ställning och protokollet av den 31 januari 1967, samt på statslösa personer som avses i konventionen den 28 september 1954 angående statslösa personers rättsliga ställning, på villkor att dessa bor på en fördragsslutande parts territorium.

Artikel 6

Betalning av förmåner utomlands

1. Om inte något annat bestäms i denna överenskommelse får kontantförmåner i form av pensioner, som betalas med anledning av arbetsoförmåga, ålderdom eller familjeförsörjares död, inte minskas, ändras, avbrytas eller dras in därför att förmånstagaren bor på den andra fördragsslutande partens territorium.

2. Om inte något annat bestäms i denna överenskommelse betalas förmåner som avses i föregående stycke till den andra fördragsslutande partens medborgare som bor på en tredje stats territorium på samma villkor som förmånerna enligt den fördragsslutande partens lagstiftning betalas denna fördragsslutande parts medborgare som bor på en tredje stats territorium, förutsatt att denna fördragsslutande part med staten i fråga har ingått överenskommelse om social trygghet eller vidtagit motsvarande arrangemang.

Artikkel 4

Võrdne kohtlemine

1. Lepingupoolte kodanikud on võrdsed küsimustes, mis käsitlevad lepingupoolte õigusaktides kehtestatud hüvitistega seotud õigusi ja kohustusi, kui käesolevas lepingus ei sätestata teisiti.

2. Käesoleva artikli punkti 1 sätteid rakendatakse samadel tingimustel ka lepingupoolte kodanike pereliikmete suhtes ja nendega võrdsustatud isikute suhtes, kelle õigused lähtuvad eespool mainitud isikutest.

Artikkel 5

Pagulased ja kodakondsuseta isikud

Soome rakendab artikli 4 sätteid ka pagulaste suhtes, kes on määratletud 1951. aasta 28. juuli Pögenikeseisundi konventsiooni ja 1967. aasta 31. jaanuari Pögenikeseisundi protokolliga, ning kodakondsuseta isikute suhtes, kes on määratletud 1954. aasta 28. septembri kodakondsuseta isikute seisundi konventsiooniga, eeldades, et nad elavad lepingupoolte territooriumil.

Artikkel 6

Hüvitiste maksmine välismaale

1. Töövõimetuse, vanaduse või toitjakaotuse korral makstavaid pensione ei või vähendada, muuta, peatada või tühistada põhjusel, et hüvitise saaja elab teise lepingupoolte territooriumil, juhul kui käesolevas lepingus ei sätestata teisiti.

2. Kui käesolevas lepingus ei sätestata teisiti, makstakse eelmises punktis mainitud hüvitisi kolmanda riigi territooriumil elava teise lepingupoolte kodanikule samadel tingimustel kui lepingupoolte õigusaktide alusel kolmanda riigi territooriumil elavale antud lepingupoolte kodanikule tingimusel, et antud lepingupooltel on kõne all oleva riigiga sõlmitud sotsiaalkindlustusleping või muu vastav regulatsioon.

3. Bestämmelserna i stycke 1 och 2 i denna artikel tillämpas inte på finsk arbetslöshets- och deltidspension och inte heller på pensionstagares bostadsbidrag.

4. En person som är bosatt på den ena fördragsslutande partens territorium och är sysselsatt på den andra fördragsslutande partens territorium, har med anledning av sjukdom eller föräldraskap rätt att erhålla dagpenning i det land där han är sysselsatt så länge som anställningsförhållandet eller företagsverksamheten varar. Om anställningsförhållandet eller företagsverksamheten har upphört under den period dagpenningen utbetalas, betalas förmånen under högst 90 dagar om de övriga villkoren uppfylls.

DEL II

Bestämmelser om tillämplig lagstiftning

Artikel 7

Huvudregler

1. Om inte något annat bestäms i denna överenskommelse omfattas en person som är sysselsatt på den ena fördragsslutande partens territorium av lagstiftningen i det land där han är sysselsatt, oberoende av på vilken fördragsslutande parts territorium han bor. På andra personer tillämpas bosättningslandets lagstiftning.

2. En person som bor på den ena fördragsslutande partens territorium och är sysselsatt på de båda fördragsslutande parternas territorium, har rätt till förmåner som beviljas på basis av boende endast i enlighet med den fördragsslutande parts lagstiftning på vars territorium han bor. De på arbetet baserade förmånerna bestäms enligt de båda fördragsslutande parternas lagstiftning.

3. De fördragsslutande parterna underrättar varandra, på det sätt som bestäms i det verkställighetsavtal som avses i artikel 23, om vilka personer som omfattas av deras lagstiftning.

Artikel 8

Undantag

1. En arbetstagarare som
a) står i arbetsförhållande till en sådan arbetsgivare vars hemort är på den ena fördragsslutande partens territorium,

3. Käesoleva artikli punktides 1 ja 2 sätes-tatu ei kehti Soome töötus- ja osaaajalise pensioni ega pensionisaajale makstava eluasemetoetuse kohta.

4. Lepingupoole territooriumil elaval isikul, kes töötab teise lepingupoole territooriumil, on haiguse või raseduse ja sünnituse korral õigus hüvitisele selles riigis, kus ta töötab, nii kaua kuni töösuhe või ettevõtlusalane tegevus kestab. Kui töösuhe või ettevõtlusalane tegevus on lõppenud hüvitise saamise ajal, makstakse hüvitist, kui muud tingimused on täidetud, kõige enam 90 päeva eest.

II OSA

Rakendatavaid õigusakte käsitlevad sätted

Artikkel 7

Põhisätted

1. Lepingupoole territooriumil töötav isik allub töökohariigis kehtivatele õigusaktidele, sõltumata sellest, kumma lepingupoole territooriumil ta elab, kui lepingus ei sätestata teisiti.

2. Lepingupoole territooriumil elaval isikul, kes töötab mõlema lepingupoole territooriumil, on õigus elamise alusel määratavale hüvitisele ainult selle lepingupoole õigusaktide alusel, mille territooriumil ta elab. Töötamise alusel makstavad hüvitised määratakse kindlaks lepingupoole õigusaktide alusel.

3. Lepingupoolel teatavad teineteisele artiklis 23 nimetatud rakenduslepingus kehtestatud viisil isikute allumisest oma õigusaktidele.

Artikkel 8

Erandid

1. Töötaja, kes
a) on töösuhetes tööandjaga, kes asub lepingupoole territooriumil,

b) omfattas av denna fördragsslutande parts lagstiftning, och

c) tillfälligt utsänds till den andra fördragsslutande partens territorium för att för arbetsgivaren eller för en sådan arbetsgivare som hör till samma ekonomiska helhet som arbetsgivaren utföra ett arbete som varar högst tre år, omfattas fortfarande av den förstnämnda fördragsslutande partens lagstiftning som om han skulle bo och vara selsatt på den fördragsslutande partens territorium.

2. Personer som tillhör den resande personalen i transportföretag som bedriver verksamhet på bägge fördragsslutande parternas territorium omfattas av den fördragsslutande parts lagstiftning på vars territorium företaget har sin hemort.

3. a) Manskaper på ett fartyg omfattas av den fördragsslutande parts lagstiftning under vars flagg fartyget seglar.

b) Om ett fartyg som seglar under den ena fördragsslutande partens flagg hyrs ut huvudsakligen utan manskap till ett rederi på den andra fördragsslutande partens territorium, omfattar bestämmelsen i punkt a i detta stycke endast den som är anställd hos fartygets ägare eller den arbetsgivare som denna anlitar. En person som är anställd hos rederiet eller en arbetsgivare som rederiet anlitar omfattas av den fördragsslutande parts lagstiftning på vars territorium rederiet eller den arbetsgivare det anlitar har sin hemort.

4. a) Personer som tillhör personalen vid en fördragsslutande parts diplomatiska eller konsulara beskickning omfattas av den utsändande fördragsslutande partens lagstiftning på villkor att de är denna fördragsslutande parts medborgare.

b) På den administrativa och tekniska personalen samt tjänstepersonalen vid en fördragsslutande parts diplomatiska beskickning, ävensom på konsular myndighets anställda och tjänstepersonal, som innan tjänsteförhållandet inleddes har bott i den stat där de är sysselsatta, tillämpas bestämmelserna i artikel 7 stycke 1. De kan dock välja att omfattas av den förstnämnda fördragsslutande partens lagstiftning på villkor att de är denna fördragsslutande parts medborgare. Valet skall göras inom tre månader från den dag denna överenskommelse träder i kraft eller sysselsättningen i fråga börjar på den andra fördragsslutande partens territorium.

c) Bestämmelserna i punkt a i detta stycke

b) allub selle lepingupoole õigusaktidele,

c) lähetatakse ajutiselt teise lepingupoole territooriumile tööandja või tööandjaga seotud tööandja poolt tööle, mille kestus ei ületa kolme aastat, allub esimesena nimetatud lepingupoole õigusaktidele, nii nagu ta elaks ja töötaks selle lepingupoole territooriumil.

2. Mõlema lepingupoole territooriumil tegutseva transpordiettevõtte tööreise tegev töötaja allub selle lepingupoole õigusaktidele, mille territooriumil antud ettevõtte asub.

3. a) Laevapere liige allub selle lepingupoole õigusaktidele, mille lipu all laev sõidab.

b) Kui lepingupoole lipu all sõitev laev antakse teise lepingupoole territooriumil asuvale laevandusettevõttele rendile põhiliselt ilma laevapereta, siis kehtib käesoleva punkti alapunkt a vaid isiku kohta, kes on laeva omaniku või tema volitatud tööandja teenistuses. Laevandusettevõtte või laevandusettevõtte volitatud tööandja teenistuses olev isik allub selle lepingupoole õigusaktidele, mille territooriumil on laevandusettevõtte või laevandusettevõtte poolt volitatud tööandja asukoht.

4. a) Lepingupoole diplomaatilise või konsulaaresinduse isikkoosseis allub lähetava lepingupoole õigusaktidele eeldusel, et sellesse kuuluvad nimetatud lepingupoole kodanikud.

b) Töökohariigis enne töösuhte algamist elanud lepingupoole diplomaatilise esinduse haldus-, tehnilise ning teenindava personali, samuti konsulaaresinduse töötaja ja teenindava personali suhtes rakendatakse artikli 7 punkti 1 sätteid. Nimetatud isikul on siiski õigus valida enda suhtes rakendatavaks tööandjariigi õigusaktid eeldusel, et ta on selle riigi kodanik. Valiku peab tegema kolme kuu jooksul alates päevast, mil käesolev leping jõustub või eespool mainitud töösuhte teise lepingupoole territooriumil algab.

c) Käesoleva punkti alapunkti a sätted lai-

tillämpas även på övriga av staten eller ett offentligt samfund anställda personer som är utsända av de fördragsslutande parterna.

5. En studerande, som omedelbart innan studierna inletts har omfattats av den ena fördragsslutande partens lagstiftning och som studerar på heltid eller får yrkesutbildning på den andra fördragsslutande partens territorium, omfattas fortfarande av den förstnämnda fördragsslutande partens lagstiftning, om inte något annat följer av bestämmelserna i artikel 7.

Artikel 9

Avtal om undantag

1. De behöriga myndigheterna eller de organ de befullmäktigat kan avtala om undantag från bestämmelserna i artikel 7 och 8.

2. Om inte något annat följer av särskilda skäl kan om undantag, inklusive tiden i artikel 8 stycke 1, inte avtalas för en längre tid än fem år.

Artikel 10

Tillämpning av artiklarna 7—9 på familjemedlemmar

1. Medföljande familjemedlemmar som bor i samma hushåll som en arbetstagare som avses i artikel 8 stycke 1 omfattas av samma fördragsslutande parts lagstiftning som arbetstagaren.

2. Medföljande familjemedlemmar som bor i samma hushåll som en person som avses i artikel 8 stycke 4 punkt a och c omfattas av samma fördragsslutande parts lagstiftning som personen i fråga.

3. När avtal enligt artikel 9 ingås om undantag från bestämmelserna i artiklarna 7 och 8, omfattas medföljande familjemedlemmar som bor i samma hushåll av samma fördragsslutande parts lagstiftning som den person undantaget gäller, om inte något annat avtalats i fråga om familjemedlemmarna.

4. Bestämmelserna i stycke 1, 2 och 3 i denna artikel tillämpas inte om en familjemedlem på grundval av sitt eget arbete omfattas av den andra fördragsslutande partens lagstiftning.

enevad ka lepingupoolte teistele riigi- või avalikus teenistuses olevatele lähetatud isikutele.

5. Isik, kes vahetult enne õpingute alustamist allus lepingupoolte õigusaktidele ja kelle põhitegevuseks on õppimine või kes on ametialasel väljaõppel teise lepingupoolte territooriumil, allub esimesena mainitud lepingupoolte õigusaktidele, kui artikkel 7 ei sätesta teisiti.

Artikkel 9

Kokkulepped erandite kohta

1. Pädev valitsusasutus või tema volitatud tööorgan võib kokku leppida artiklite 7 ja 8 suhtes tehtavates erandites.

2. Kui eralistest põhjustest ei tulene muud, ei või kokkuleppeid erandite kohta sõlmida enam kui viieks aastaks, kaasa arvatud artikli 8 punktis 1 sätestatud aeg.

Artikkel 10

Artiklite 7—9 rakendamine pereliikmete suhtes

1. Lepingu artikli 8 punktis 1 nimetatud töötajaga kaasasolevale ja temaga ühist majapidamist omavale pereliikmele laienevad sama lepingupoolte õigusaktid, mis töötajale.

2. Lepingu artikli 8 punkti 4 alapunktides a ja c nimetatud isikuga kaasasolev ja temaga ühist majapidamist omav pereliige allub sama lepingupoolte õigusaktidele, mis eespool mainitud isik.

3. Leppides artikli 9 alusel kokku artiklite 7 ja 8 osas tehtavates erandites, allub kaasasolev ja ühist majapidamist omav pereliige sama lepingupoolte õigusaktidele, kui isik, kelle suhtes tehtavas erandis on kokku lepitud, juhul kui lepingus pole pereliikme kohta sätestatud teisiti.

4. Käesoleva artikli punktide 1, 2 ja 3 sätteid ei rakendata, kui pereliikmele laienevad tema oma töö alusel teise lepingupoolte õigusaktid.

Artikel 11

Försäkringspremier

Försäkringspremier som gäller en arbetstagar eller en företagare betalas enligt den fördragsslutande parts lagstiftning som han enligt denna överenskommelse omfattas av på grundval av sitt eget arbete. De försäkringspremier som ansluter sig till detta arbete och de inkomster som erhållits därav betalas inte enligt den andra fördragsslutande parts lagstiftning.

DEL III

Sjuk- föräldra- och sjukvårdsförmåner

Artikel 12

Beaktande av försäkrings- och förmånsperioder

Vid fastställandet av rätten till sjuk- eller föräldraförmåner beaktas vid behov de försäkringsperioder, liksom också förmånsperioder, som fullgjorts på den andra fördragsslutande parts territorium, i den mån de inte sammanfaller.

Artikel 13

Sjukvårdsförmåner

1. Om en person som bor på den ena fördragsslutande parts territorium har rätt till sjukvårdsförmåner enligt denna fördragsslutande parts lagstiftning får han, då han tillfälligt vistas på den andra fördragsslutande parts territorium, de sjukvårdsförmåner som han är i akut behov av på grund av sitt hälsotillstånd enligt den sistnämnda fördragsslutande parts lagstiftning.

2. Bestämmelserna i det föregående stycket tillämpas inte på personer som med sin vistelse strävar efter att få sjukvårdsförmåner. Med undantag av nödsituationer tillämpas bestämmelserna i föregående stycke inte på beviljande av proteser, viktiga hjälpmedel eller andra betydande sjukvårdsförmåner som räknas upp i det verkställighetsavtal som avses i artikel 23.

3. En person som bor på den ena fördragsslutande parts territorium, men på grundval av artikel 7 omfattas av den andra fördragsslutande parts lagstiftning, har rätt

Artikkel 11

Kindlustusmaks

Töötajad või ettevõtjat puudutavaid kindlustusmakske makstakse selle lepingupoole õigusaktide alusel, millele ta käesoleva lepingu järgi oma töö alusel allub. Selle tööga ja sellest saadud tuludega seotud kindlustusmakske ei maksta teise lepingupoole õigusaktide alusel.

III OSA

Haigus- ja vanemahüvitis ning raviteenus

Artikkel 12

Kindlustus- ja hüvitusperiodide arvesse võtmise

Otsustades õiguse üle saada haigus- või vanemahüvitis, võetakse vajaduse korral arvesse teise lepingupoole territooriumil täitunud kindlustusperiood, samuti ka hüvitusperiood, juhul kui need ei ole kattuvad.

Artikkel 13

Raviteenus

1. Kui lepingupoole territooriumil elaval isikul on õigus selle lepingupoole õigusaktide alusel raviteenusele, saab ta, viibides ajutiselt teise lepingupoole territooriumil, oma tervislikule seisundile vastavat vältimatut arstiabi viimati mainitud lepingupoole õigusaktide alusel.

2. Eelmises punktis sätestatu ei kehti isiku suhtes, kelle viibimise eesmärgiks on ravi saamine. Eelmise punkti sätteid ei rakendata artiklis 23 nimetatud rakenduslepingus loetletud proteeside, oluliste abivahendite ega teiste märkimisväärsete raviteenuste kohta, välja arvatud ekstreemsetes olukordades.

3. Isikul, kes elab lepingupoole territooriumil, aga kes allub artikli 7 alusel teise lepingupoole õigusaktidele, on õigus raviteenusele ka elukohariigis.

till sjukvårdsförmåner även i bosättningslandet.

4. En person som får pension enligt en fördragsslutande parts lagstiftning får sjukvårdsförmåner på den fördragsslutande parts territorium där han bor.

Artikel 14

Beskickningsanställdas, deras familjemedlemmars samt vissa andra persongruppers rätt till sjukvårdsförmåner

1. Bestämmelserna i artikel 13 stycke 1 och 2 tillämpas även på personer som hör till den ena fördragsslutande partens diplomatiska eller konsulära personal på den andra fördragsslutande partens territorium, ävensom på deras familjemedlemmar som bor i samma hushåll.

2. Den ena fördragsslutande partens beskickning, som avses i föregående stycke, kan komma överens om mer omfattande sjukvårdsförmåner med den andra fördragsslutande partens verksamhetsenhet för sjukvård.

3. Bestämmelserna i artikel 13 stycke 1 och 2 tillämpas även på personer som på grundval av bestämmelserna i artiklarna 8-10 omfattas av den andra fördragsslutande partens lagstiftning.

Artikel 15

Ersättande av kostnaderna för sjukvårdsförmåner mellan de fördragsslutande parterna

Kostnaderna för de sjukvårdsförmåner som beviljats enligt bestämmelserna i artikel 13 stycke 1 och 2 och i artikel 14 stycke 1 och 3 ersätts mellan de fördragsslutande parterna på det sätt som närmare bestäms i det verkställighetsavtal som avses i artikel 23.

DEL IV

Ålders-, invalid- och familjepensioner

Artikel 16

Beviljande av pensioner

De fördragsslutande parternas behöriga inrättningar tillämpar det egna landets lagstiftning vid beviljande av pension på grund-

4. Isikul, kes saab pensioni lepingupoole õigusaktide alusel, on õigus raviteenusele selle lepingupoole õigusaktide alusel, mille territooriumil ta elab.

Artikkel 14

Esindustes töötava isiku ja tema pereliikme ning mõnede teiste isikute õigus raviteenustele

1. Lepingu artikli 13 punktides 1 ja 2 sätestatule allub ka lepingupoole territooriumil asuva teise lepingupoole diplomaatilise ja konsulaaresinduse isikkoosseis ning temaga ühist majapidamist omav pereliige.

2. Eelmises punktis nimetatud lepingupoole esindus võib teise lepingupoole tervishoiusüsteemiasutusega kokku leppida õiguses ulatuslikumatele raviteenustele.

3. Lepingu artikli 13 punktide 1 ja 2 sätteid rakendatakse ka isiku suhtes, kellele artiklite 8—10 sätete põhjal laienevad teise lepingupoole õigusaktid.

Artikkel 15

Raviteenuste kulude korvamine lepingupoole vahel

Lepingu artikli 13 punktide 1 ja 2 ja artikli 14 punktide 1 ja 3 sätete põhjal osutatud raviteenuste kulud korvatakse lepingupoole vahel vastavalt lepingu artiklis 23 nimetatud rakenduslepingu täpsustavatele sätetele.

IV OSA

Vanadus-, töövõimetus- ja perepensionid

Artikkel 16

Pensionide määramine

Määrates käesoleva lepingu alusel pensione, rakendavad lepingupoole pädevad asutused oma riigi õigusakte.

val av denna överenskommelse.

Artikel 17

Särskilda bestämmelser som gäller folkpensions- och det allmänna familjepensionsystemet i Finland

1. En på en fördragsslutande parts territorium bosatt persons rätt till pension enligt folkpensionslagen och familjepensionslagen, ävensom utbetalningen av pensionen, fastställs enligt bestämmelserna i denna artikel.

2. En fördragsslutande parts medborgare har rätt till ålderspension om han sedan han fyllt 16 år har bott minst tre år utan avbrott i Finland.

3. En fördragsslutande parts medborgare har rätt till efterlevandepension, om den avlidne var medborgare i en fördragsslutande part, bodde på en fördragsslutande parts territorium när han avled och både han och änkan sedan de fyllt 16 år bott minst tre år utan avbrott i Finland.

4. En fördragsslutande parts medborgare har rätt till barnpension, om den avlidne var medborgare i en fördragsslutande part, bodde på en fördragsslutande parts territorium när han avled och han sedan han fyllt 16 år bott minst tre år utan avbrott i Finland.

5. En fördragsslutande parts medborgare, som under den tid han bott i Finland har beviljats ålders-, invalid- eller familjepension, bibehåller vid flyttning till Estland sin rätt till pension om han sedan han fyllt 16 år har bott minst tre år utan avbrott i Finland.

6. Om en fördragsslutande parts medborgare har rätt till i denna artikel avsedd pension endast på grundval av denna överenskommelse, beaktas vid fastställandet av pensionen även den pension som personen i fråga får i Estland.

Artikel 18

Särskilda bestämmelser om finsk arbetspension

1. Om rätten till pension förutsätter att försäkringsperioderna fullgörs, likställs med dessa perioder vid behov de försäkringsperioder som enligt estnisk lagstiftning fullgjorts på grundval av eget arbete, på villkor att personen i fråga året för pensionsutfallet och under de tio kalenderår som omedelbart föregått detta i minst 12 kalendermånader

Artikkel 17

Soome rahvapensioni- ja üldist perepensioni- süsteemi käsitlevad erisätted

1. Lepingupoole territooriumil elava isiku õigus rahva- ja perepensioniseaduse järgsele pensionile, samuti pensionide väljamaksmise kord määratakse käesoleva artikli sätetega.

2. Lepingupoole kodanikul on õigus vana- duspensionile, kui ta pärast 16- aastaseks saamist on elanud Soomes ühtejärke vähemalt kolm aastat.

3. Lepingupoole kodanikul on õigus lese- pensionile, kui kadunu oli lepingupoole ko- danik, elas vahetult enne oma surma lepingu- poole territooriumil ning nii kadunu kui lesk oli pärast 16-aastaseks saamist elanud ühtejärke Soomes vähemalt kolm aastat.

4. Lepingupoole kodanikul on õigus toitja- kaotuspensionile, kui kadunu oli lepingupoole kodanik, elas vahetult enne oma surma lepingupoole territooriumil ning kui ta pärast 16-aastaseks saamist oli ühtejärke Soomes elanud vähemalt kolm aastat.

5. Lepingupoole kodanik, kellele Soomes elamise ajal on määratud vanadus-, töövõime- või perepension, säilitab Eestisse elama asumisel õiguse pensionile, kui ta pärast 16-aastaseks saamist on ühtejärke elanud Soomes vähemalt kolm aastat.

6. Kui lepingupoole kodanikul on õigus käesolevas artiklis kehtestatud pensionile üksnes käesoleva lepingu alusel, võetakse pensionit määrates arvesse ka isiku Eestist saadav pension.

Artikkel 18

Soome tööpensioni puudutavad erisätted

1. Kui õigus pensionile eeldab kindlustus- perioodide täitumist, võrdsustatakse vajaduse korral nende perioodidega Eesti õigusaktide alusel oma töö põhjal täitunud kindlustuspe- rioodid, eeldades, et isik on pensionile jää- mise aastal ja sellele vahetult eelnenud küm- ne kalendriaasta jooksul olnud vähemalt 12 kalendrikuud Soome tööpensioniseaduses

utfört arbete som omfattas av den finska arbetspensionslagstiftningen.

2. Om en person inte uppfyller kravet på fem års boende enligt det finska arbetspensionssystemet, som gäller rätt till pension på basis av återstående tid, likställs de försäkringsperioder som han fullgjort på grundval av eget arbete i Estland med boendetider i Finland, om de inte sammanfaller.

Artikel 19

Särskilda bestämmelser om estnisk folkpension, invalidpension och familjepension

Folkpension, invalidpension och familjepension beviljas och betalas till en person som flyttat till Finland endast om han innan pensionen beviljas har bott i Estland utan avbrott minst tre år.

Artikel 20

Särskilda bestämmelser om estnisk ålderspension

1. När karenstidsvillkoret för estnisk ålderspension skall uppfyllas för att rätt till pension skall uppstå, beaktas vid behov de försäkringsperioder som enligt finsk lagstiftning fullgjorts på grundval av eget arbete, i den mån de inte sammanfaller. Ett villkor är att personen i fråga har varit sysselsatt i Estland under minst sex månader.

2. Till ålderspensionen betalas utöver folkpension en del av folkpensionen som bestäms enligt de år arbete utförts enligt bägge fördragsslutande parter lagstiftning samt övriga år som berättigar till pension. Den betalas endast på grundval av de år under vilka arbete utförts enligt estnisk lagstiftning och övriga pensionsberättigande år.

3. En person som flyttat till Finland innan överenskommelsen har trätt i kraft beviljas och betalas ålderspension som bestäms enligt stycke 2 i denna artikel endast om personen innan han flyttade till Finland har till pension berättigande perioder i Estland som uppgår till minst tre år.

sättestatutd tööil.

2. Kui isikul ei ole täidetud Soome tööpensionisüsteemis ettenähtud 5-aastast Soomes elamise nõuet, mis annab õiguse saada tulevikus pensioni, võrdsustakse isiku Eestis töötatud aja alusel täitunud kindlustusperioodid elamise ajaga Soomes, juhul kui need ei ole kattuvad.

Artikkel 19

Eesti rahva-, invaliidus- ja toitjakaotuspensionini puudutavad erisätted

Rahva-, invaliidus- ja toitjakaotuspension määratakse ja makstakse välja Soome elama asunud isikule vaid juhul, kui ta on elanud Eestis enne pensioni määramist ühtejärke vähemalt kolm aastat.

Artikkel 20

Eesti vanaduspensionini puudutavad erisätted

1. Eesti vanaduspensionini saamiseks tarvili-ku pensioniõigusliku staaži arvestamisel võetakse vajadusel arvesse Soome õigusaktide alusel oma töö põhjal täitunud kindlustusperioodid, kui nad ei ole kattuvad. Eelduseks on, et isik on töötanud Eestis vähemalt kuus kuud.

2. Vanaduspensionini puhul makstakse lisaks rahvapensionini määrale pensioniõigusliku staaži aastatele vastavat osa rahvapensionini määrast, mis arvutatakse mõlema lepingupoole õigus aktide põhjal täitunud kindlustusperioodide alusel. See makstakse välja vaid Eesti õigusaktide alusel töötatud ja muude pensioniõigusliku staaži aastate eest.

3. En ne lepingu jõustumist Soome elama asunud isikule määratakse ja makstakse punkti 2 alusel vanaduspensionini vaid juhul, kui isikul on enne Soome elama asumist pensioniõiguslikku staaži Eestis vähemalt kolm aastat.

DEL V

Familjeförmåner

Artikel 21

Utbetalning av förmåner

1. Barnbidrag och barnförmåner, med undantag av födelseunderstöd till barn, betalas enligt den fördragsslutande parts lagstiftning som barnet omfattas av den första dagen i månaden.

2. Om en förmån som avses i föregående stycke inte till följd av tillämpningen av denna överenskommelse eller en fördragsslutande parts lagstiftning skulle betalas i någotdera landet eller om den skulle betalas i båda länderna, betalas den endast enligt lagstiftningen i den fördragsslutande part i vilken barnet faktiskt bor.

3. Moderskapsunderstöd och födelseunderstöd till barn betalas enligt den fördragsslutande parts lagstiftning som modern omfattas av när barnet föds eller som adoptivföräldern eller adoptanten omfattas av vid placeringen av barnet.

DEL VI

Utkomstskydd för arbetslösa

Artikel 22

Beaktande av försäkrings- och förmånsperioder

1. När rätten till arbetslöshetsförmån fastställs beaktas vid behov de sysselsättningsperioder som fullgjorts på den andra fördragsslutande partens territorium, om de inte sammanfaller. Då förutsätts dock att personen i fråga har varit sysselsatt på den fördragsslutande parts territorium enligt vars lagstiftning han söker förmånen, minst fyra veckor omedelbart före arbetslösheten, eller att arbetet har avsetts fortgå minst fyra veckor men har upphört tidigare av orsaker som inte beror på personen i fråga.

2. Betalningstiden för förmåner som söks på grundval av den ena fördragsslutande partens lagstiftning och stycke 1 i denna artikel förkortas med beaktande av sådana arbetslöshetsdagar, för vilka den andra fördragsslutande partens behöriga inrättning betalar arbetslöshetsförmån.

V OSA

Perehüvitised

Artikkel 21

Hüvitiste maksmine

1. Lastetoetused ja -hüvitised, välja arvatud lapse sünnitoetus, makstakse selle lepingupoole õigusaktide alusel, millele allub laps kuu esimesel kuupäeval.

2. Kui eelmises punktis nimetatud hüvitisi käesoleva lepingu või lepingupoole õigusaktide rakendamisest tulenevalt ei maksaks kumbki riik või seda maksaksid mõlemad, siis makstakse need välja vaid selle lepingupoole õigusaktide alusel, mille territooriumil laps tegelikult elab.

3. Ema sünnitus- ja lapse sünnitoetus makstakse välja selle lepingupoole õigusaktide alusel, millele allub lapse ema lapse sündimise ajal või millele allub lapse kasuvanem või adopteerija lapsendamise vormistamise ajal.

VI OSA

Töötu kaitse

Artikkel 22

Kindlustus- ja hüvitusperioodide arvesse võtmine

1. Määrates õigust saada töötushüvitist, võetakse vajaduse korral arvesse teise lepingupoole territooriumil töötatud perioodid juhul, kui need ei kattu. Sel juhul on tingimuseks, et isik on töötanud selle lepingupoole territooriumil, kelle õigusaktidele vastavat hüvitist ta taotleb, vähemalt neli nädalat vahetult enne töötuks jäämist või et töö oleks pidanud kestma vähemalt neli nädalat, aga see lõppes isikust sõltumatutel põhjustel varem.

2. Lepingupoole õigusaktide ja käesoleva artikli punkti 1 alusel taotletud hüvitiste maksmise aega vähendatakse nende töötuna oldud päevade võrra, mille eest teise lepingupoole pädev asutus on maksnud töötushüvitist.

AVDELNING VII

Övriga bestämmelser

Artikel 23

Verkställighetsavtal och informationsutbyte

De behöriga myndigheterna

a) avtalar om förfarandet vid verkställigheten av denna överenskommelse genom ett verkställighetsavtal,

b) utbyter information om de åtgärder gällande tillämpningen som de vidtagit,

c) utbyter information om ändringar i lagstiftningen som kan påverka tillämpningen av överenskommelsen och

d) utser kontaktorgan för att underlätta tillämpningen av denna överenskommelse och göra den snabbare.

Artikel 24

Administrativt bistånd

Vid tillämpningen av denna överenskommelse bistår de myndigheter och inrättningar som verkställer dess bestämmelser varandra på samma sätt som om de tillämpade sin egen lagstiftning. Det administrativa bistånd dessa myndigheter och inrättningar lämnar varandra är avgiftsfritt, om inte de behöriga myndigheterna avtalar om något annat beträffande ersättandet av vissa kostnader.

Artikel 25

Datasekretess

Alla uppgifter om privatpersoner som vid tillämpningen av denna överenskommelse lämnas av den ena fördragsslutande parten till den andra är konfidentiella och de används endast vid avgörande av rätt till en i överenskommelsen avsedd och i begäran om uppgifter nämnd eller därtill ansluten förmån.

Artikel 26

Befrielse från skatter och avgifter

1. En i den ena fördragsslutande partens lagstiftning föreskriven befrielse från skatter, stämpelskatter, rättegångs- eller registrering-

VII OSA

Muud sätted

Artikkel 23

Rakendusleping ja teabevahetus

Pädevad valitsusasutused

a) lepivad käesoleva lepingu rakendamise protseduurides kokku rakenduslepingus,

b) vahetavad teavet rakendamise abinõude kohta, millega nad on tegelema hakanud,

c) vahetavad teavet õigusaktide muudatuste kohta, mis võivad mõjutada lepingu rakendamist ja

d) nimetavad kontaktorganid käesoleva lepingu rakendamise lihtsustamiseks ja kiirendamiseks.

Artikkel 24

Haldusabi

Ametkonnad ja asutused, kes rakendavad käesoleva lepingu sätteid, annavad üksteisele igakülgset abi, nii nagu oleks tegemist nende oma õigusaktide rakendamisega. Haldusabi, mida nimetatud ametkonnad ja asutused üksteisele annavad, on tasuta, kui pädevad valitsusasutused teatud kulutuste korvamise suhtes ei lepi kokku teisiti.

Artikkel 25

Andmekaitse

Kõik üksikisikut puudutavad andmed, mida käesoleva lepingu rakendamisel edastatakse ühelt lepingupoolelt teisele, on konfidentsiaalsed ja neid kasutatakse vaid otsustades õiguse üle saada lepingus ette nähtud ja infotaotluses märgitud või sellega seotud hüvitist.

Artikkel 26

Maksudest ja lõivudest vabastamine

1. Lepingupoole õigusaktides sätestatud taotluste ja dokumentide vabastamine maksudest, riigilõivudest, kohtu- ja registreeri-

savgifter eller nedsättning av dessa i fråga om ansökningar och handlingar skall, när det gäller tillämpningen av denna fördragsslutande parts lagstiftning, utsträckas att gälla även ansökningar och handlingar som lämnas enligt den andra fördragsslutande partens lagstiftning eller enligt denna överenskommelse.

2. Handlingar och intyg som kommer i fråga vid tillämpningen av denna överenskommelse behöver inte bestyrkas av diplomatisk eller konsulär myndighet.

Artikel 27

Inlämnande av ansökningar

1. En ansökan, anmälan eller besvärsskrift som inlämnats till den ena fördragsslutande partens behöriga inrättning anses vara samtidigt inlämnad till även den andra fördragsslutande partens behöriga inrättning.

2. En ansökan om förmån som betalas med stöd av den ena fördragsslutande partens lagstiftning betraktas även som en ansökan om motsvarande förmån enligt den andra fördragsslutande partens lagstiftning, på villkor att personen i fråga inom sex månader från inlämnandet av ansökningsblanketten enligt den förstnämnda fördragsslutande partens lagstiftning lämnar in en ansökan om motsvarande förmån enligt den andra fördragsslutande partens lagstiftning.

3. Vid beräkning av höjning av pension eller annan förmån för dröjsmålstid enligt finsk lagstiftning anses ansökan vid tillämpningen av lagstiftningen angående dröjsmålshöjning ha blivit inlämnad när den jämte nödvändiga bilagor har anlänt till den behöriga finska inrättningen.

Artikel 28

Erkännande och verkställande av domstolsbeslut och andra handlingar

1. Den ena fördragsslutande partens verkställbara domstolsbeslut som gäller den lagstiftning som är tillämplig i denna överenskommelse, ävensom verkställbara handlingar som gäller premier för en fördragsslutande parts inrättningsars eller myndigheters socialförsäkring och andra anspråk erkänns och verkställs på den andra fördragsslutande partens territorium.

2. Erkännande och verkställighet får väg-

mismaksudest, või nende vähendamine juhul, kui rakendatakse selle lepingupoole õigusakte, kehtib ka teise lepingupoole õigusaktide või käesoleva lepingu alusel väljastatavate dokumentide kohta.

2. Käesoleva lepingu rakendamisel vajaminevaid dokumente ja tõendeid ei pea legaliseerima diplomaatilises või konsulaaresinduses.

Artikkel 27

Taotluste esitamine

1. Lepingupoole pädevale asutusele esitatud taotlus, avaldus või muudatustaotlus loetakse samaaegselt esitatuks ka teise lepingupoole pädevale asutusele.

2. Lepingupoole õigusaktide alusel makstavat hüvitist puudutavat taotlust loetakse teise lepingupoole õigusaktide alusel makstavat vastavat hüvitist puudutavaks taotluseks tingimusel, et asjast huvitatud isik kuue kuu jooksul esimesena mainitud lepingupoole õigusaktidest tuleneva taotlusavalduse esitamisest teeb teise lepingupoole õigusaktide alusel vastavat hüvitist puudutava taotluse.

3. Arvutades Soome õigusaktide alusel makstavat viivist pensioni või muu hüvitise hilinemisaja eest, loetakse viivist puudutav taotlus vastavaid õigusakte rakendades esitatuks siis, kui see koos vajalike lisadokumentidega on saabunud pädevale asutusele Soomes.

Artikkel 28

Kohtuotsuste ja muude dokumentide tunnustamine ja täitmine

1. Lepingupoole jõustunud kohtuotsuseid, mis puudutavad käesolevas lepingus reguleeritud valdkondi, samuti lepingupoole asutuste või ametiisikute sotsiaalkindlustusmakse ja muid nõudmisi puudutavaid tunnustamist või täitmist vajavaid dokumente, tunnustatakse ja täidetakse ka teise lepingupoole territooriumil.

2. Tunnustamisest ja täitmisest on õigus

ras endast om detta skulle strida mot rättsordningen i den fördragsslutande part där beslutet eller handlingen borde erkännas och verkställas.

3. Vid verkställigheten tillämpas lagstiftningen i den fördragsslutande part där verkställigheten sker. Beslutet eller handlingen skall förses med intyg över dess verkställbarhet (verkställighetsklausul).

4. Fordringar som gäller den ena fördragsslutande partens inrättnings förfallna försäkringspremier har vid den andra fördragsslutande partens verkställighet samt vid konkurs- och ackordsförfarande samma förmanrätt som motsvarande fordringar har på denna fördragsslutande parts territorium.

Artikel 29

Återkrav

1. Om den ena fördragsslutande partens inrättning har betalat mer i förmån till en förmånstagare än vad denna har rätt till, kan inrättningen enligt villkoren och begränsningarna i sin lagstiftning begära att den andra fördragsslutande partens inrättning som betalar förmåner till samma förmånstagare skall innehålla överbetalningen från det belopp som inrättningen betalar till förmånstagaren.

2. Om den ena fördragsslutande partens inrättning har betalat förskott för den tid som förmånstagaren har rätt till motsvarande förmån enligt den andra fördragsslutande partens lagstiftning, kan denna inrättning begära att den andra fördragsslutande partens inrättning innehåller ett belopp som motsvarar förskottet från det belopp som inrättningen betalar till förmånstagaren för samma tid.

3. Om en person har fått en socialvårdsförmån på den ena fördragsslutande partens territorium för den tid han har rätt till förmåner enligt den andra fördragsslutande partens lagstiftning, kan den inrättning som gett socialvård, om denna har rätt till återbetalning av förmånstagarens förmån, begära att den andra fördragsslutande partens inrättning innehåller ett belopp som motsvarar socialvårdsförmånen från den förmån som den sistnämnda inrättningen betalar till denna person.

4. Inrättningen innehåller ett belopp som motsvarar den överbetalning, det förskott eller den socialvårdsförmån som avses i de föregående styckena enligt villkoren och

keelduda vaid juhul, kui see on vastuolus selle lepingupoole õigussüsteemiga, kus otust või dokumenti tuleb tunnustada või täita.

3. Täitmisel järgitakse selle lepingupoole õigusakte, kus täitmine toimub. Otsusele või dokumendile peab olema lisatud selle täitmisele tõendav dokument (täitmisklausel).

4. Lepingupoole asutuse tähtajaks maksmata kindlustusmaksu puudutavatel laekumitel on täitmisel ning pankroti- ja akordimenetluses teisel lepingupoolel sama eesõigus kui vastavatel laekumitel esimese lepingupoole territooriumil.

Artikkel 29

Tagasinõudmine

1. Kui lepingupoole asutus on maksnud hüvitise saajale hüvitist ulatuses, mis ületab tema õigused seda saada, võib antud asutus paluda teise lepingupoole asutust, kes maksab hüvitisi antud hüvitise saajale, pidada kinni liigselt makstud summa õigusaktidest tulenevate tingimuste ja piirangutega.

2. Kui lepingupoole asutus on sooritanud ettemakse aja eest, mil hüvitise saajal on õigus saada vastavat hüvitist teise lepingupoole õigusaktide alusel, võib antud asutus taotleda teise lepingupoole asutuselt kõne all oleva ettemakse kinnipidamist vastavas ulatuses sellest summast, mida asutus maksab hüvitise saajale sama aja eest.

3. Kui isik on saanud hüvitist lepingupoole territooriumil aja eest, mille eest tal on õigus saada teise lepingupoole õigusaktide alusel hüvitist, võib vastavat hüvitist andnud asutus, kui tal on tagasinõudeõigus hüvitise saajalt, paluda teise lepingupoole asutust, kes maksab hüvitisi kõne all olevale isikule, kinni pidada hüvitisele vastav summa hüvitisest, mida viimati mainitud asutus maksab antud isikule.

4. Asutus peab kinni eelmistes punktides nimetatud enam- ja ettemaksed või hüvitisele vastava summa vastavalt tema poolt rakendatavatest õigusaktidest tulenevatele

begränsningarna i den lagstiftning som inrättningen tillämpar. Inrättningen överför det belopp som den på detta sätt innehållit till den inrättning hos den andra fördragsslutande parten som framställt anspråket.

Artikel 30

Språk som används vid tillämpningen

De fördragsslutande parternas myndigheter och inrättningar kan när de tillämpar överenskommelsen använda de fördragsslutande parternas officiella språk eller, på det sätt som definieras i det verkställighetsavtal som avses i artikel 23, engelska.

Artikel 31

Biläggande av tvister

1. Tvister som uppstår vid tolkningen och tillämpningen av denna överenskommelse avgörs genom förhandlingar mellan de fördragsslutande parternas behöriga myndigheter.

2. Om en tvist inte kan biläggas på det sätt som nämns i föregående stycke, kan den ena fördragsslutande parten hänskjuta tvisten till ett bindande och slutgiltigt skiljeförfarande. De fördragsslutande parterna avtalar om skiljenämndens sammansättning och procedurregler.

DEL VIII

Övergångs- och slutbestämmelser

Artikel 32

Tillämpning av överenskommelsen på tiden före ikraftträdandet

1. Överenskommelsen ger inte rätt till förmån för tiden före ikraftträdandet.

2. Försäkrings- och förmånsperioder som har fullgjorts innan överenskommelsen trädde i kraft och som skall beaktas på grundval av en fördragsslutande parts lagstiftning, beaktas vid fastställandet av rätt till förmåner enligt denna överenskommelse.

3. Överenskommelsen kan tillämpas även på pensionsfall som inträffat före ikraftträdandet.

4. Förmåner om vilka beslut har fattats innan denna överenskommelse träder i kraft

tingimustele ja piirangutele. Asutus kannab kinnipeetud summa üle nõudmise esitanud teise lepingupoole asutusele.

Artikkel 30

Rakendamisel kasutatavad keeled

Lepingupoole ametiisikud ja asutused võivad lepingut rakendades kasutada lepingupoole riigikeeli või artiklis 23 nimetatud rakenduslepingus sätestatud inglise keelt.

Artikkel 31

Lahkarvamuste lahendamine

1. Lepingu tõlgendamise ja rakendamisega tekkivad lahkarvamused lahendatakse lepingupoole pädevate valitsusasutuste vaheliste läbirääkimiste teel.

2. Kui lahkarvamusi ei ole võimalik lahendada eelmises punktis mainitud viisil, võib lepingupool pöörduda lahkarvamuste lahendamiseks vahekohtusse, mille otsus on lõplik ja kohustuslik. Lepingupoole lepivad kokku vahekohtu koosseisu ja protseduuri reeglite osas.

VIII OSA

Ülemineku- ja lõppsätted

Artikkel 32

Lepingu laiendamine lepingu jõustumisele eelnevale ajale

1. Leping ei anna õigust hüvitise saamiseks lepingu jõustumisele eelneva aja eest.

2. Otsustades õiguse üle saada hüvitist käesoleva lepingu alusel võetakse arvesse enne lepingu jõustumist lepingupoole õiguskaitse alusel täitunud kindlustus- ja hüvitusperioodid.

3. Lepingut võidakse rakendada ka enne lepingu jõustumist tekkinud pensioniõiguse puhul.

4. Enne käesoleva lepingu jõustumist määratud hüvitised võidakse asjast huvitatud

kan på ansökan av personen i fråga justeras så att de motsvarar bestämmelserna i denna överenskommelse. En sådan justering kan inte leda till en minskning av tidigare beviljade förmåner.

5. Om en person på grundval av boende har förvärvat rätt till pension enligt en fördragsslutande parts lagstiftning för tiden före överenskommelsens ikraftträdande och för samma tid förvärvat rätt till arbetsbaserad pension enligt den andra fördragsslutande partens lagstiftning, fastställs pensionen endast enligt den sistnämnda fördragsslutande partens lagstiftning som om han hade bott på denna fördragsslutande parts territorium.

6. När bestämmelserna i artikel 8 stycke 1 före överenskommelsens ikraftträdande tillämpas på en arbetstagare som utsänts till en fördragsslutande parts territorium, anses den i artikeln avsedda sysselsättningen börja vid ikraftträdandet på villkor att på arbetstagaren under tiden för sysselsättningen tillämpas den utsändande fördragsslutande partens all sådan lagstiftning som uppräknas i artikel 2.

7. Om en fördragsslutande parts myndighet eller inrättning före överenskommelsens ikraftträdande har beslutat att socialskyddslagstiftningen skall tillämpas på en utsänd arbetstagare, anses detta beslut utan särskild ansökan vara ett sådant beslut som avses i artikel 8 punkt 1, om beslutet gäller högst tre år från överenskommelsens ikraftträdande.

Artikel 33

Överenskommelsens giltighet och uppsägning

1. Denna överenskommelse gäller tills vidare.

2. Vardera fördragsslutande parten kan när som helst säga upp överenskommelsen. Om överenskommelsen sägs upp, upphör den att gälla efter sex månader från det uppsägningen har meddelats den andra fördragsslutande parten på diplomatisk väg.

3. Om denna överenskommelse upphör att gälla, fortsätter de rättigheter som erhållits på grundval av överenskommelsen att gälla.

isiku taotlusel viia vastavusse käesoleva lepingu sätetega. Vastavusseviimise tulemusel ei tohi varem määratud hüvitisi vähendada.

5. Kui isikul on õigus ühe lepingupoole õigusaktide alusel elamisel põhinevale pensionile aja eest, mis eelnes käesoleva lepingu jõustumisele, ja sama aja eest töötamisel põhinevale pensionile teise lepingupoole õigusaktide alusel, määratakse pension ainult viimati mainitud lepingupoole õigusaktide alusel, nagu oleks isik elanud seal.

6. Rakendades artikli 8 punkti 1 sätteid enne lepingu jõustumist lepingupoole territooriumile lähetatud töötaja suhtes, vaadeldakse artiklis määratletud töötamist algavana lepingu jõustumisest, eeldades, et töötaja suhtes on töötamise ajal rakendatud kõiki artiklis 2 loetletud õigusakte.

7. Kui lepingupoole ametkond või asutus on enne lepingu jõustumist teinud otsuse sotsiaalkindlustusalaste õigusaktide rakendamise kohta lähetatud töötaja suhtes, peetakse seda otsust artikli 8 punktis 1 mõeldud otseks ilma eritaotluseta, juhul kui otsus ei kehti enam kui kolm aastat lepingu jõustumisest.

Artikkel 33

Lepingu kehtivus ja ülesütlemine

1. Käesolev leping sõlmitakse määramata ajaks.

2. Kumbki lepingupool võib lepingu millal tahes üles öelda. Lepingu kehtivus lõpeb kuue kuu möödumisel päevast, mil ülesütle misest on diplomaatiliste kanalite kaudu teatatud teisele lepingupoolele.

3. Kui käesoleva lepingu kehtivus lõpeb, jäävad lepinguga kehtestatud õigused endiselt jõusse.

Artikel 34

Ikraftträdande

Denna överenskommelse träder i kraft den första dagen i den andra månaden efter den månad då de fördragsslutande parterna har underrättat varandra att de konstitutionella villkoren för ikraftträdandet har uppfyllts.

Till bekräftelse härav har undertecknade, behörigen därtill befullmäktigade, undertecknat denna överenskommelse.

Som skedde den i Tallinn 27 september 1996 i två exemplar på finska och estniska språken, vilka båda texter har samma giltighet.

För republiken
Finland

Sinikka Mönkäre

För republiken
Estland

Toomas Vilosius

Artikkel 34

Jõustumine

Käesolev leping jõustub sellele kuule järgneva kuu esimesest kuupäevast, mil lepingu-pooled on teineteisele teatanud käesoleva lepingu jõustumiseks vajalike riiklikes õigusaktides esitatud tingimuste täitmisest.

Käesoleva kinnituseks on vastavalt ettenähtud korrale selleks volitatud isikud lepingule alla kirjutanud.

Koostatud Tallinnas, 27. septembril 1996. aastal, kahes eksemplaris soome ja eesti keeles, kusjuures mõlemad tekstid on võrdselt õiguspäevad.

Soome Vabariigi
nimel

Sinikka Mönkäre

Eesti Vabariigi
nimel

Toomas Vilosius